

RAFA GIL

L'estat es compromet a eliminar les tortures

El Govern espanyol ha reconegut de manera implícita que la tortura és una pràctica present a les presons de l'estat. Unes dades del mateix executiu i una moció aprovada pel Congrés de Diputats ho confirmen.

Les organitzacions i col·lectius que des de fa anys treballen perquè s'eradiqui la tortura de les presons espanyoles han rebut recentment una bona notícia. El Govern espanyol, per requeriment del Congrés de Diputats, aplicarà la normativa de Nacions Unides sobre prevenció de la tortura en els centres de detenció i presons de l'estat. Aquesta decisió és fruit de la moció que el grup parlamentari d'ERC va presentar dimarts passat, 17 de maig, al Congrés i que va ser aprovada per unanimitat per tots els grups parlamentaris. Agustí Cerdà, diputat d'ERC, explica que "aquest és un primer pas, genèric, però molt important, perquè el Govern espanyol aplique el Protocol Facultatiu de Nacions Unides. A més, tot plegat

significa un canvi d'actitud de l'estat respecte a aquest tema".

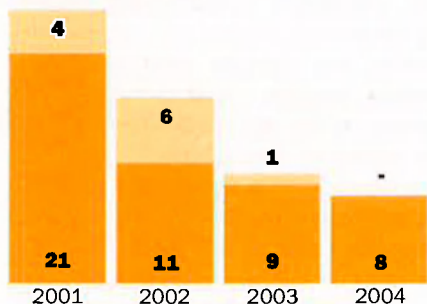
Al llarg dels darrers anys, de fet, tant les forces de seguretat de l'estat com els funcionaris de presons han rebut nombroses denúncies de presos que asseguren haver patit lesions i maltractaments. En aquest sentit, el Govern espanyol, en resposta a una pregunta escrita presentada al Congrés per Agustí Cerdà, va informar que entre els anys 2001 i 2004 un total de 49 membres de la Policia Nacional i 35 de la Guàrdia Civil van ser condemnats pels delictes de lesions i maltractaments. A més, al llarg del mateix període, els tribunals espanyols van dictar 49 sentències condemnatòries a funcionaris de presons per una actuació negligent vers els detinguts. Aquesta resposta per escrit és, segons Cerdà, "al marge dels informes internacionals, una prova escandalosa que a les presons espanyoles es tortura". En aquest sentit, el ministre de l'Interior espanyol, José Antonio Alonso, en resposta a una interpel·lació al Congrés feta a final d'abril, va minimitzar aquestes xifres amb l'argument que les

Maltractaments a les presons

MEMBRES DELS COSSOS DE SEGURETAT DE L'ESTAT I FUNCIONARIS DE PRESONS CONDEMNATS PER DELICTES DE LESIONS I MALTRACTAMENTS

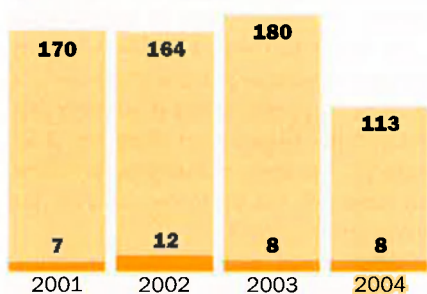
ACUSATS ABSOLTS

MEMBRES DEL COS DE LA POLICIA NACIONAL (nombre de policies)

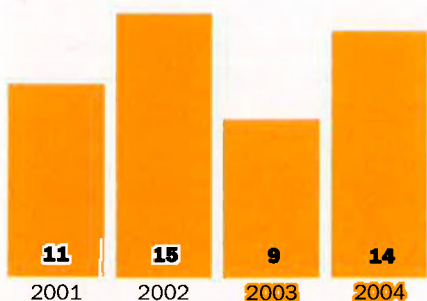
Policies condemnats 49

MEMBRES DE LA GUÀRDIA CIVIL (nombre de guàrdies)

Guàrdies civils condemnats: 35

FUNCIONARIS DE PRESONS (aquí fa referència a nombre de sentències)

No hi ha dades sobre funcionaris absolts
Funcionaris condemnats: 48

Font: Ministeri de la Presidència

forces de seguretat de l'estat "són un col·lectiu de 130.000 persones que realitzen cada any centenars de milers d'actuacions coercitives legítimes". Tot i així, Alonso va assegurar que l'estructura que depèn del Ministeri de l'Inte-

El Govern autoritzarà els comitès de visita

L'aprovació de la moció sobre tortures al Congrés dels Diputats significarà, en la pràctica i com a principal mesura, que el Govern espanyol es veurà obligat a ratificar i aplicar el Protocol Facultatiu de la Convenció contra la Tortura i altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides el desembre del 2002. Aquest protocol, entre altres coses, autoritza la crear uns comitès "de visita i control" perquè les presons, comissaries, centres de detenció i centres de menors puguin ser inspeccionats sense restriccions ni avis per organitzacions de caràcter social.

rrior espanyol practicava i continuaria practicant una política de tolerància zero davant qualsevol conculcació dels drets humans.

Proves que ho confirmen. D'altra banda, hi ha nombrosos informes elaborats per organitzacions internacionals, com ara Amnistia Internacional, Human Rights Watch, així com per l'ONU i pel Consell d'Europa, que alerten de la violació dels drets humans que sovint es produeix en les presons espanyoles. En aquesta línia cal destacar l'informe que el comissionat pels Drets Humans de l'ONU, Theo van Boven, va presentar el febrer del 2004 i que assenyala que a les presons espanyoles es porten a terme apallissaments, exercicis físics forçats, assetjaments sexuals i intents d'asfíxia amb bosses de plàstic col·locades al cap dels presos. En una línia semblant, organitzacions de l'estat espanyol, com la Coordinadora de Solidaridad con las Personas Presas o l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans, de la Universitat de Barcelona, han denunciat també en nombrosos informes l'existència de la pràctica de la tortura en moltes presons i centres de detenció.

En concret, la Coordinadora para la Prevenció de la Tortura, entitat integrada per una vintena d'organitzacions implicades en la defensa dels drets humans d'arreu de l'estat, va presentar el passat 13 de maig l'informe "La tortura en el Estado Espanol del 2004", on es diu que al llarg de l'any passat un total de 755 persones empresonades (113 a Catalunya, 27 al País Valencià i 20 a les Illes) van denunciar haver patit tortures o maltractaments. El major nombre de denúncies, ara bé, es va registrar a Andalusia, amb 237, mentre que a Euskadi

se'n van presentar 100, 95 a Navarra i 87 a Madrid. Segons aquest informe, a més, entre els anys 2001 i 2004 els tribunals espanyols van dictar 123 sentències condemnatòries que van afectar un total de 202 funcionaris. Així, 83 policies municipals, 56 membres de la Policia Nacional, 46 guàrdies civils, 11 membres de les policies autonòmiques i 6 funcionaris de presons van ser condemnats. Els motius principals foren el delictes de lesions, amb 33 condemnes, la detenció il·legal, amb 21, i la tortura, amb 12.

49 policies espanyols i 35 guàrdies civils van ser condemnats per maltractaments

Al seu torn, Fran del Buey, portaveu de la Coordinadora Estatal de Solidaridad con las Personas Presas, entitat que va participar en l'elaboració d'aquest informe, valora molt la moció contra la tortura aprovada al Congrés dels Diputats, i assenyala que "a partir d'ara caldrà seguir lluitant contra la impunitat dels responsables dels actes de tortures i impulsar una subcomissió d'investigació semblant a la dels atemptats de l'11 de març". Segons Del Buey, a l'estat espanyol cal encara un canvi de mentalitat generacional sobre el tema de les tortures, ja que la demostració d'un sol cas representa "el fracàs de tot l'estat".

Xevi Camprubí